

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 28 lutego 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR del. do SO Ewa Markowicz

Protokolant:p.o. staż. Adrianna Wiąz

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2018 r. w Poznaniu

sprawy

z powództwa (...) Sp.z o.o. z siedzibą w P.

przeciwko S. D. (D.)

- o ustalenie

1. ustala, że na powódkę przeszło uprawnienie Biura Handlowego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. objęte nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy w Poznaniu w dniu 1 lutego 2016r. w sprawie IX GNc (...)

2. nie obciąża pozwanego kosztami procesu strony powodowej

SSR del. do SO Ewa Markowicz

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 10 maja 2017r. złożonym przeciwko pozwanemu S. D. powódka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. wniosła o ustalenie, że na powódkę przeszło uprawnienie z tytułu egzekucyjnego, tj. nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla wydanym przez Sąd Okręgowy w Poznaniu w dniu 1 lutego 2016r. w sprawie o sygnaturze IX GNc (...) – jako następcy prawnego poprzedniego wierzyciela, tj. Biura Handlowego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B.. Nadto powódka wniosła o obciążenie pozwanego kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że w dniu 12 lutego 2016r. doszło przejęcia przez powódkę w trybie art. 492 pkt 1 ksh praw i obowiązków spółki (...) Sp. z o.o., która to spółka była następcą (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B.- w wyniku przejęcia tej spółki w dniu 26 stycznia 2016r. Sąd Okręgowy w Poznaniu w dniu 1 lutego 2016r. w sprawie z powództwa Biura Handlowego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. w sprawie IX GNc (...) wydał przeciwko S. D. nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla. Postanowieniem z dnia 28 czerwca 2016r. Sąd ten w sprawie o sygn. IX GCo (...) oddalił wniosek powódki o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego, podnosząc, że w sprawie IX GNc (...) przejście uprawnień nastąpiło przed datą zawiśnięcia sporu. Zażalenie powódki na to orzeczenie zostało oddalone.

Z powyższych okoliczności zdaniem powódki wynika jej interes prawny w ustaleniu przejścia uprawnień z ww. nakazu zapłaty, tj. wobec niemożliwości uzyskania klauzuli wykonalności w trybie art. 788 kodeksu postępowania cywilnego.

W odpowiedzi na pozew (k. 31-35) pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na swą rzecz kosztów procesu. Pozwany zakwestionował wykazanie przez powódkę następstwa prawnego po podmiocie, który był powodem w sprawie IX GNc (...). Nadto zdaniem pozwanego powódka nie ma interesu prawnego w ustaleniu

prawa, ponieważ powódka mogła wykazać swe następstwo po poprzednim wierzycielu pozwanego, a następnie realizować swe prawa w toku postępowania IX GNc (...). Skoro powódka zaniechała jakichkolwiek czynności w toczącej się sprawie w postępowaniu nakazowym, z klauzulą dobrych obyczajów z art. 3 kpc klóciłoby się przyznanie powódce dodatkowego uprawnienia w postaci możliwości wystąpienia z pozwem o ustalenie w trybie art. 189 kodeksu postępowania cywilnego. Pozwany podniósł, że sam o dokonany przejęciu dowiedział się dopiero z treści pozwu.

Niezależnie od powyższego pozwany- na wypadek nieuwzględnienia jego argumentacji- wniósł o nieobciążanie go kosztami procesu, jako podstawę wskazując przepis art. 102 kpc. Wskazał na swą ciężką sytuację majątkową oraz brak wiedzy o przejęciu majątku dotychczasowego wierzyciela, jak również brak jakiegokolwiek woli ugodowego załatwienia sprawy przez powoda.

W piśmie procesowym z 13 lipca 2017r. (k.43) stanowiącym replikę na odpowiedź na pozew powód podniósł, że rejestr Krajowego Rejestru Sądowego jest jawny i zgodnie z regulacją ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym od chwili ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym nikt nie może zasłaniać się nieznajomością ogłoszonych wpisów. Do wskazanego pisma powód dołączył odpisy postanowień z 25 stycznia 2016r. i 12 lutego 2016r. potwierdzających następstwo prawne spółek.

W wiadomości mailowej z dnia 28 lutego 2018r. pozwany wniósł o zawieszenie postępowania „z urzędu na podstawie art. 174§1 pkt 4 kpc”. W uzasadnieniu wniosku pozwany powołał się na załączoną kopię postanowienia Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie wydanego w sprawie X Gr (...). Według treści tego postanowienia wobec pozwanego zostało otworzone przyspieszone postępowanie układowe. Wyznaczony również został nadzorca sądowy. S. D. podniósł, że na skutek wyznaczenia nadzorcy sądowego pozwany utracił legitymację procesową w niniejszym postępowaniu i powinno ono zostać zawieszone.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 30 listopada 2015r. (data nadania w urzędzie pocztowym) Biuro Handlowe (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. (nr KRS (...)) reprezentowana przez pełnomocnika będącego radcą prawnym wniosła do Sądu Okręgowego w Poznaniu przeciwko S. D. pozew o wydanie nakazu zapłaty z weksla w postępowaniu nakazowym, domagając się zasądzenia na swą rzecz od pozwanego kwoty 204.696,29 zł wraz z odsetkami i kosztami wskazanymi w pozwie.

okoliczności bezsporne, potwierdzone dowodem z dokumentu w postaci pozwu z dnia 30.11.2015r.- k. 2-3 akt IX GNc (...)

W dniu 1 lutego 2016r. Sąd Okręgowy w Poznaniu wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym w weksla, zasądzając od S. D. zgodnie z żądaniem pozwu roszczenie na rzecz powódki Biuro Handlowe (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B..

okoliczności bezsporne, potwierdzone dowodem z dokumentu w postaci nakazu zapłaty z dnia 1 lutego 2016r. - k. 35 akt IX GNc (...)

Odpis ww. nakazu zapłaty został doręczony pełnomocnikowi powódki w dniu 4 lutego 2016r., natomiast doręczenie dla pozwanego nastąpiło w trybie podwójnego awizowania przesyłki w dniu 24 lutego 2016r.

okoliczności bezsporne, potwierdzone dowodem z dokumentów w postaci potwierdzeń doręczeń- k. 38-39 akt IX GNc (...)

Na podstawie ww. dowodów doręczeń w dniu 14 marca 2016r. zostało wydane zarządzenie stwierdzające uprawomocnienie się nakazu zapłaty.

okoliczność bezsporna, potwierdzona dowodem z dokumentu w postaci zarządzenia – k. 40 akt IX GNc (...)

Wnioskiem z dnia 27 maja 2016r., który wpłynął do Sądu Okręgowego w Poznaniu w dniu 3 czerwca 2016r. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. wniosła o doręczenie jej tytułu wykonawczego obejmującego nakaz zapłaty z dnia 1 lutego 2016r. opatrzony klauzulą wykonalności na rzecz wierzyciela, czyli (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.. W uzasadnieniu wniosku – zarejestrowanego pod sygnaturą akt IX GCo (...) (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. wskazała, że jest następcą (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B., będącej z kolei następcą dotychczasowego powoda w wyniku przejęcia tejże spółki, co czyni koniecznym przed wszczęciem egzekucji uzyskanie klauzuli wykonalności w trybie art. 788 kpc. Postanowieniem z dnia 28.6.2016r. Sąd Okręgowy oddalił wniosek, wskazując, że nie zostały spełnione przesłanki z art. 788 kpc. Przejście uprawnień ze spółki Biuro Handlowe (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. oraz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. nastąpiło bowiem nie w toku postępowania IX GNc (...), gdyż miało miejsce przed datą zawiśnięcia sporu, tj. przed momentem doręczenia pozwanemu odpisu pozwu w sprawie. Sąd Apelacyjny w Poznaniu, rozpoznając zażalenie spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P., podzielił argumentację Sądu I Instancji i oddalił złożony środek odwoławczy.

okoliczności bezsporne, potwierdzone dowodem z dokumentu w postaci: wniosku z 27.5.2016r.- k. 2 akt IX GCo (...), postanowienia SO w Poznaniu z 28.6.2016r.-k. 36 akt IX GCo 168/16, postanowienia SA w Poznaniu z dnia 26.9.2016r.- k. 46-49 akt IX GCo 168/16

Wcześniej w dniu 26 stycznia 2016r. doszło do wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego połączenia spółek Biuro Handlowe (...) Sp. z o.o. z siedzibą w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. w trybie art. 492§1 pkt 1 ksh ze wskazaniem, że cały majątek Biuro Handlowe (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. jako spółki przejmowanej został przeniesiony na spółkę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. jako spółkę przejmującą w drodze sukcesji uniwersalnej. We wpisie wskazano, że spółka przejmowana przestaje istnieć bez przeprowadzenia procesu likwidacji. Ogłoszenie o tym wpisie zostało zamieszczone w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z dnia 1 lutego 2016r. pod poz. 21168.

dowód: postanowienie sądu rejestrowego- k. 44, odpis pełny z rejestru przedsiębiorców KRS spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. - KRS nr (...) -k. 30-34 akt IX GCo (...), ogłoszenie w (...) z 1.2.2016r.-k. 16

Następnie w dniu 12 lutego 2016r. doszło do wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego połączenia spółek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. w trybie art. 492§1 pkt 1 ksh ze wskazaniem, że cały majątek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. jako spółki przejmowanej został przeniesiony na spółkę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. jako spółkę przejmującą w drodze sukcesji uniwersalnej. We wpisie wskazano, że spółka przejmowana przestaje istnieć bez przeprowadzenia procesu likwidacji. Ogłoszenie o tym wpisie zostało zamieszczone w (...) z 19.2.2016r.

dowód: postanowienie sądu rejestrowego- k. 45, odpis pełny z rejestru przedsiębiorców KRS spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.- KRS nr (...) akt IX GCo (...), ogłoszenie w (...) z 19.2.2016r.-k. 17

Wpis wykreślenia w KRS spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. nastąpił na podstawie postanowienia z dnia 26 lutego 2016r.

dowód: odpis pełny z rejestru przedsiębiorców KRS spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. - KRS nr (...) -k. 30-34 akt IX GCo (...)

Wpis wykreślenia w KRS spółki Biuro Handlowe (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. nastąpił na podstawie postanowienia z dnia 14 marca 2016r. ogłoszonego w Monitorze Sądowy i Gospodarczym z dnia 21 marca 2016r.,

dowód: ogłoszenie w (...) poz. 60381 z 21.3.2016r.-k. 29 akt IX GCo (...)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przywołanych dowodów zgromadzonych w aktach niniejszej sprawy oraz wskazanych akt ubocznych.

Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanego o przesłuchanie w charakterze świadka G. S., albowiem okoliczności, na które miałyby zeznawać (wskazane przez pozwanego w piśmie z 1.12.2017r.- k. 78) albo wynikały z dokumentów urzędowych (kwestia następstwa prawnego powódki po dotychczasowym wierzycielu) albo nie miały znaczenia dla

rozstrzygnięcia o przedmiocie niniejszego postępowania. Niniejsze postępowanie nie dotyczyło bowiem przysługiwania spółce Biuro Handlowe (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. należności z weksla załączonego do pozwu w sprawie IX GNc (...), rozliczenia tego zobowiązania, czy jego istnienia w chwili obecnej. Niniejsze postępowanie dotyczyło jedynie ustalenia, czy powódka może domagać się wydania przez Sąd orzeczenia ustalającego przejście na nią praw z nakazu wydanego w sprawie IX GNc (...). Niezależnie od tego nie było w ogóle dopuszczalne w niniejszym procesie ponowne weryfikowanie istnienia przesłanek wydania nakazu zapłaty. Pozwany wskazywał w tezie dowodowej wniosku o przesłuchanie świadka, że jej zeznania miałyby dotyczyć braku wymagalności i istnienia zobowiązania. W istocie zatem oczekiwał, by Sąd na podstawie zeznań świadka dokonywał własnej oceny roszczenia zgłoszonego i już prawomocnie osądzanego w sprawie IX GNc (...). Stanowiłoby to naruszenie zasady prawomocności materialnej z art. 366§1 kpc, stanowiącego, że orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby.

Zarzuty pozwanego co do wniosków powódki odnoszących się do dowodów z dokumentów nie zasługiwały na uwzględnienie. Okoliczności, których zajście miały poświadczać dokumenty załączone do akt niniejszej sprawy oraz akt IX GNc (...) i IX GCo (...) w istocie nie wymagały wykazywania przez stronę powodową poprzez przedłożenie do akt niniejszego procesu określonych dokumentów. Słusznie powódka wskazywała, że skoro dane dotyczące przedsiębiorców umieszczane w Krajowym Rejestrze Sądowym są jawne, a wpisy ich dotyczące są ogłaszane w ogólnodostępnym Monitorze Sądowym i Gospodarczym, to nikt, w tym pozwany, nie może zasłaniać się nieznaną treścią tych wpisów (art. 8 i 15 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym).

Niezależnie od powyższego stwierdzić należy, że nie można zarzucić powódce spóźnienia w złożeniu wniosku o dowód z dokumentów powołanych w replice na odpowiedź na pozew. Z jednej strony nie sposób jest uznać, by przeprowadzenie przez Sąd dowodu z tych dokumentów przyczyniło się do zbędnego przedłużenia niniejszego postępowania- w szczególności w świetle wspomnianej jawności wpisów do KRS-u. Z drugiej natomiast strony należy zwrócić uwagę, że już w pozwie powódka na poparcie zgłoszonego roszczenia powołała się na dokumenty zgromadzone w aktach spraw IX GNc (...) i IX GCo (...) tutejszego Sądu. Trudno jest zatem zarzucić powódce nieuzasadnione zwleknięcie z zaoferowaniem materiału dowodowego w niniejszym postępowaniu.

W tym miejscu wyjaśnienia wymagają przyczyny nieuwzględnienia przez Sąd (k. 102) wniosku S. D. o zawieszenie przedmiotowego postępowania. Pozwany opierał swój wniosek na okoliczności otwarcia w stosunku do niego przyspieszonego postępowania układowego. Jak wynika jednak z regulacji ustawy z 15.5.2015r. Prawo restrukturyzacyjne otwarcie tego postępowania spowodowało jedynie, że w niniejszej sprawie uznanie roszczenia, zrzeczenie się roszczenia, zawarcie ugody lub przyznanie okoliczności istotnych dla sprawy przez pozwanego bez zgody nadzorca sądowego nie wywarłoby skutków prawnych (art. 258). Skoro w postępowaniu restrukturyzacyjnym został ustanowiony jedynie nadzorca sądowy, a nie został ustanowiony zarządca, brak było podstaw do zawieszenia niniejszego postępowania – art. 174§1 pkt 4 i 5 kpc.

Sąd zważył, co następuje:

Pomiędzy stronami niniejszego postępowania nie było sporne, jakie orzeczenie zapadło w sprawie IX GNc (...) Sądu Okręgowego w Poznaniu i pomiędzy jakimi podmiotami owo postępowanie się toczyło. Nie stanowiły również przedmiotu spory przebieg i wynik postępowania pod sygnaturą IX GCo (...) tutejszego Sądu, w której to sprawie spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. domagała się nadania na jej rzecz na podstawie art. 788 kpc klauzuli wykonalności na nakaz zapłaty wydany w procesie o sygnaturze IX GNc (...).

Strony różniły się natomiast w kwestii możliwości uznania, że powódka wykazała następstwo prawne po powódce ze sprawy IX GNc (...). Niezależnie od tego strony prowadziły spór co do istnienia po stronie powodowej roszczenia o ustalenia przejścia na powódkę praw z tego nakazu. Pozwany argumentował, że takie roszczenie nie przysługuje powódce, ponieważ miała możliwość wykazania przejścia praw jeszcze w toku postępowania IX GNc (...) przed wydaniem nakazu zapłaty.

Sąd orzekający w niniejszym postępowaniu nie miał wątpliwości co do wykazania przez powódkę swego następstwa prawnego po spółce, w stosunku do której został wydany ww. nakaz zapłaty. Ze zgromadzonych dokumentów wynika niezbicie, że spółka Biuro Handlowe (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. została przejęta przez spółkę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. w trybie art. 492 §1 ksh. Następnie spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. została w tym samym trybie przejęta przez spółkę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.. Zgodnie z regulacją art. 492-494 kodeksu spółek handlowych spółka przejmująca wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej, zaś spółka przejmowana traci byt prawny w dniu wpisania do rejestru rzeczzonego połączenia. Niewątpliwie zatem w dniu 26 stycznia 2016r. i 12 lutego 2016r. ustał byt prawny spółek odpowiednio: Biuro Handlowe (...) Sp. z o.o. z siedzibą w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B., zaś prawo spółki Biuro Handlowe (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. objęte rzeczonym nakazem zapłaty zostało przejęte najpierw przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. (w dniu 26.1.2016r.), następnie przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. (w dniu 12.2.2016r.).

W następnej kolejności należało odnieść się do sporu stron co do interesu prawnego powódki w domaganiu się wydania wyroku ustalającego przejście praw z nakazu zapłaty. Porównując daty wszczęcia sprawy IX GNc (...), datę uniwersalnego przejścia praw ze spółki Biuro Handlowe (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. na spółkę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. i następnie na spółkę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. oraz datę wydania rzeczzonego nakazu zapłaty stwierdzić należy, że rzeczywiście po wszczęciu ww. postępowania było możliwe podjęcie kroków w celu doprowadzenia do zmian podmiotowych po stronie powodowej.

Okoliczność, że do podjęcia takich kroków w postępowaniu IX GNc (...) bezspornie nie doszło, w ocenie Sądu nie sprawia, by- jak zarzuca pozwany- wytoczenie przez spółkę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. powództwa w niniejszym postępowaniu stanowiło czynność sprzeczną z zasadą postępowania w zgodzie z dobrymi obyczajami (art. 3 kpc). Dolegliwością dla powódki stanowiącą konsekwencję zaniedbania doprowadzenia do zmian podmiotowych po stronie powódki w trakcie postępowania IX GNc (...) stanowi sama konieczność wszczynania odrębnego procesu w celu możliwości egzekwowania we własnym interesie i na własną rzecz wyżej opisanego tytułu wykonawczego.

W przekonaniu Sądu powódka miała interes w domaganiu się wydania w niniejszym postępowaniu na podstawie art. 189 kpc wyroku ustalającego. Jak wyżej stwierdzono, powódka niewątpliwie jest następcą prawnym (w drodze sukcesji uniwersalnej) podmiotu wymienionego jako wierzyciel w nakazie zapłaty w sprawie IX GNc (...). Nie jest spornym, że należność z tego nakazu nie została wyegzekwowana w żadnej części na rzecz powódki. Jak zostało już przesądzone przez sądy dwóch instancji w postępowaniu IX GCo (...), powódka nie może na ten nakaz uzyskać klauzuli wykonalności na swą rzecz w trybie z art. 788 kpc ze względu na faktyczny układ dat przejścia ogółu praw ze spółki Biuro Handlowe (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. na spółkę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. i następnie na powódkę, daty wydania nakazu i daty doręczenia odpisu pozwu pozwanemu. Wzajemny układ tych dat uniemożliwia bowiem uznanie, że do przejścia praw doszło „w toku” postępowania o wydanie nakazu zapłaty (art. 788 kpc w zw. z art. 192 kpc).

Jak wskazuje się w doktrynie i orzecznictwie, w sytuacji niemożności uzyskania klauzuli wykonalności na podstawie art. 788 kpc dopuszczalne jest domaganie się ustalenia przejścia uprawnień z danego tytułu wykonawczego na inny podmiot niż w tym tytule wymieniony- na podstawie art. 189 kpc. Np. jeżeli nie ma możliwości uzyskania odpowiedniego dokumentu poświadczającego przejście obowiązku ustalonego w tytule egzekucyjnym na inną osobę, wierzyciel może wytoczyć proces, w wyniku którego powstanie taki dokument. Sąd w uchwale z 5.5.1951 r. (OSN 1952, Nr 1, poz. 3) wskazał, że w sytuacji, gdy tytułem egzekucyjnym jest prawomocny wyrok sądowy, wierzyciel może wytoczyć powództwo o ustalenie przejścia obowiązku określonego w tym wyroku na inną osobę (art. 3 dKPCz 1932 r., obecnie art. 189 KPC). Potrzeba stworzenia w ten sposób dowodu na użytek postępowania klauzulowego dostatecznie uzasadnia interes prawny wymagany przez art. 189. Następstwo prawne po stronie wierzyciela również uzasadnia wystąpienie ze wskazanym powództwem. Sąd Najwyższy przyjął, że wierzyciel nie może wystąpić przeciwko następcy prawnemu dłużnika z kolejnym powództwem o zasądzenie świadczenia. Następca prawny wstępuje bowiem w pozycję swego poprzednika również na płaszczyźnie procesowej, co oznacza, że następcę obejmuje moc wiążąca wyroku wydanego przeciwko poprzednikowi (prawomocność materialna rozszerzona, art. 365 § 1 in fine). W konsekwencji

nowe powództwo o zasądzenie świadczenia wniesione przeciwko następcy prawnemu dłużnika podlega odrzuceniu ze względu na powagę rzeczy osądzonej (art. 199 § 1 pkt 2). Nie ma natomiast w tej sytuacji przeszkody do wytoczenia powództwa o ustalenie (tak por. Komentarz do art. 788 kpc pod red. J. Jankowskiego, Legalis).

Okoliczności niniejszej sprawy prowadzą do wniosku, że powódka nie ma żadnej innej możliwości doprowadzenia do zrealizowania swego prawa objętego wspomnianym nakazem zapłaty (materialne roszczenie przeszło na powódkę z mocy prawa z ww. dniem połączenia ze spółką (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B.) niż w drodze wniesienia powództwa o ustalenie przejścia uprawnień opartego o art. 189 kpc.

Wniosek powyższy wynika z tego, że -jak wspomniano- wyłączony jest tryb z art. 788 kpc. Nadto powódka niewątpliwie nie mogłaby wytoczyć powództwa o zapłatę od pozwanego na swą rzecz opartego o owo roszczenie materialnoprawne, ponieważ – skoro powódka jest następcą (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. pod tytułem uniwersalnym, czyli tak jak w przypadku spadkobrania po osobie fizycznej- powaga rzeczy osądzonej w sprawie IX GNc (...) wiąże również powódkę (art. 365§1 kpc). Pozew o zapłatę z tego powodu musiałby ulec odrzuceniu.

Oczywiście Sąd orzekający w niniejszej sprawie zdaje sobie sprawę, że ww. nakaz zapłaty z dnia 1 lutego 2016r. dotknięty był nieważnością, ponieważ został wydany na rzecz podmiotu, któremu w dniu 1.2.2016r. nie miał zdolności sądowej. Podmiot ten przestał bowiem istnieć w dniu 26 stycznia 2016r., tj. w dniu połączenia, czyli wpisania połączenia w trybie art. 492 ksh do rejestru spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B.. Jednakże rzeczony nakaz uprawomocnił się, nie został zaskarżony w żaden sposób, w szczególności w drodze zarzutów czy w odpowiednim terminie w drodze skargi o wznowienie postępowania. W takiej sytuacji pomimo wady funkcjonuje w obrocie prawnym i powódka nie ma aktualnie możliwości jego wzruszenia. Jediną drogą do realizacji praw objętych owym nakazem jest zatem powództwo o ustalenie na podstawie art. 189 kpc przejścia praw z tego nakazu na powódkę. Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela poglądy wyrażone w uzasadnieniach wyroków Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 16.11.2016r. (II Ca 2481/15, orzeczenia.ms.gov.pl) i Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 14 marca 2013 r. (I ACa 1195/12, orzeczenia.ms.gov.pl), iż zasadniczą przesłanką możliwości oparcia powództwa na art. 189 kpc jest brak możliwości uzyskania przez powoda ochrony w inny sposób, co miało miejsce również w sytuacji, w której sąd wydał nakaz zapłaty przeciwko osobie oznaczonej w orzeczeniu jako S. W. noszącej rzeczywiście nazwisko (...). „Wniesienie przez powódkę kolejnego powództwa przeciwko spadkobiercom nie zasługiwałoby na uwzględnienie albowiem zachodziłaby w tej sytuacji powaga rzeczy osądzonej, co zostało również uzasadnione treścią wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 1951 r., C 689/50, któremu została nadana moc zasady prawnej. W tej kwestii Sąd Najwyższy uznał, iż „w razie przejścia po wniesieniu pozwu obowiązku na inną osobą wyrok prawomocny ma powagę rzecz osądzonej także w stosunku do tej osoby i powód nie może wystąpić przeciwko niej z powództwem o to samo świadczenie opartym na tej samej podstawie, chociażby w postępowaniu o udzielenie na jego rzecz klauzuli wykonalności nie był w możności wykazania przejścia zobowiązania dokumentem publicznym lub prywatnym z podpisem uwierzytelnionym; w przypadku takim może wytoczyć powództwo o ustalenie przejścia obowiązku”.

W konsekwencji powyższych rozważań Sąd uznał roszczenie pozwu za uzasadnione i orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w punkcie 2 wyroku zostało przez Sąd oparte o zasadę słuszności wynikającą z art. 102 kpc. Przepis ten stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Okoliczności niniejszej sprawy przemawiały zdaniem Sądu za uznaniem, że nie byłoby słusznym obciążanie pozwanego kosztami procesu w sytuacji, gdy to zaniedbanie procesowe strony powodowej w postępowaniu IX GNc (...) spowodowało konieczność wszczęcia niniejszego postępowania. Nadto powódka nie wzywała pozwanego przedsądowo do spełnienia świadczenia na swą rzecz jako następcy podmiotu wskazanego jako wierzyciel w nakazie zapłaty.

SSR del. do SO Ewa Markowicz